

Správní právo

- JUDr. Jana Jurníková, Ph.D.

- Vnitřní správa

Vnitřní správa

- 1. Zabezpečení osobního stavu obyvatelstva
  - ❑ Matriky, jméno a příjmení
  - ❑ Evidence obyvatel
  - ❑ Občanské průkazy a cestovní doklady
  - ❑ Cizinecké právo
  - ❑ Státní občanství

Vnitřní správa

- 2. Právo shromažďovací a sdružovací
- 3. Archivnictví
- 4. Územní členění státu, státní symboly a sčítání lidu

Organizace vnitřní správy

- Ministerstvo vnitra (zák. č. 2/1969 Sb)
- Kraje – krajské úřady
- Obce – obecní úřady obcí s rozšířenou působností
  - - pověřené obecní úřady
  - - obecní úřady
- Celní správa, Policie České republiky apod.

Matriky

- Zák. č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení
- Vyhláška MV č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zák.č. 301/2000 Sb.
- Zák. č. 71/1967 Sb. (zák. č. 500/2004 Sb.)
správní řád
- Zák. č. 94/1963 Sb., o rodině
- Zák. č. 99/1963 Sb. o.s.ř.

Vymezení pojmu

- Matrika je státní evidence narození, uzavření manželství a úmrtí FO na území ČR, popřípadě státních občanů v cizině
- Matrika narození
- Matrika manželství
- Matrika úmrtí

Vymezení pojmu

- Zvláštní matrika – matrika, do níž se zapisují matriční události, ke kterým došlo u SO v cizině
- - kontrolu nad vedením matriky zajišťuje Magistrát m. Brno, samotným vedením je pověřen Úřad městské části Brno-střed

Vymezení pojmu

- Součástí matriky je i **sbírka listin** – listiny (převážně veřejné), které tvoří podklad pro matriční zápis, jeho změnu nebo opravu (př. rozhodnutí soudů nebo správních orgánů)
- Vede se zvlášť pro jednotlivé knihy

Vymezení pojmu

- Matriční doklad – výpis z matriční knihy, který obsahuje údaje nebo potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize. Jedná se o veřejnou listinu.
- Matriční událost – skutečnosti rozhodné pro matriční zápis (narození, uzavření manželství, úmrtí, ale také určení otcovství, osvojení apod.)

Funkce matriky

- 1. Registrační
- 2. Evidenční
- 3. Osvědčování
- 4. Listinná

Knihá narození

- Matriční událost: narození FO (zapisuje se podle místa narození)
- Matriční doklad: rodný list
- Pozn.: jméno volí rodiče, pozor na příjmení

Knihy manželství

- Matriční událost: uzavření manželství
- - zápis se provádí na základě protokolu o uzavření manželství (vyhotovuje matriční úřad nebo církve)
- Matriční doklad: oddací list

Knihá úmrtí

- Matriční událost: úmrtí FO
- - podkladem je list o prohlídce mrtvého (vystavuje lékař a úředně tím ověřuje smrt FO, do 3 pracovních dnů má oznamovací povinnost)
- Matriční doklad: úmrtní list
- Pozn: Úřad městské části Praha 1 – prohlášení za mrtvého

Organizace

- Matriční úřady – úřady pověřené vedením matričních knih a úkony zabezpečované v souvislosti s vedením těchto knih
- **Obecní úřady** (obvody určeny vyhláškou MV), **obecní úřady obcí s rozšířenou působností**, **krajské úřady, MV**
- Pozn: Zápisy se uskutečňují v úředních místnostech a rukopisně do předem svázaných knih

Archivace

- Uchovávání MK po zákonem stanovenou dobu
- Kniha narození – 100 let
- Kniha manželství – 75 let
- Kniha úmrtí – 75 let

- Pozn. zák. č. 499/2004 Sb., o archivnictví

Ochrana osobních údajů

- Údaje v MK jsou neveřejné (povinnost mlčenlivosti !)
- Nahlížení: FO, které se zápis týká

Jméno a příjmení

- Právo i povinnost užívat v úředním styku jméno a příjmení zapsané v KN
- Soulad s pravidly českého pravopisu (výjimky)

Změna

- Správní řízení
- Nutno podat žádost
- Rozhoduje matriční úřad podle TP
- Posuzuje hanlivost, směšnost či jiný vážný důvod

Evidence obyvatel

- Zák. č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech
- Zák. č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů
- Vyhláška č. 177/2000 Sb., kterou se provádí zák. č. 133/2000 Sb.

Vymezení základních pojmů

- Informační systém evidence obyvatelstva – obsahuje údaje o obyvatelstvu, které jsou důležité pro činnost státu a bezprostředně identifikují obyvatele
- Provozovatelem je MV
- Obyvatelstvo: SO, cizinci s povoleným pobytem, azylanti

Trvalý pobyt

- **Definice:** *Adresa pobytu fyzické osoby v České republice (zpravidla místo, kde má rodinu, byt nebo zaměstnání) ÚS 4/02 Sb. n. svazek č. 28, Nález č. 136, str. 81*
- - volba prováděna svobodně
- - nevznikají žádná práva k objektu ani vlastníku nemovitosti (pouze evidenční charakter)
- - místní příslušnost, exekuce apod.

Trvalý pobyt

- - pouze jeden
- - objekt musí být určen k bydlení, ubytování nebo rekreaci
- - musí mít popisné nebo evidenční číslo
- podpůrnost sídla obecního úřadu

Evidence trvalého pobytu

- - ohlašovny – obecní úřady
- Provádějí i změnu a zrušení

Změna trvalého pobytu

- Ohlašuje občan v místě nového TP
- Vyplnění tiskopisu a nutno doložit OP a doklad o vlastnictví bytu nebo domu, nebo i jiný, z něhož vyplývá oprávněnost užívání (př. úředně ověřené písemné potvrzení souhlasu oprávněné osoby se změnou TP)
- - označení OP a nahlášení obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a vydání potvrzení

Zrušení údaje o místě trvalého pobytu

- - ve správním řízení
- Ze zákona : neobyvatelnost objektu, jeho zánik, nebo nepravdivost údajů
- Na návrh: podává vlastník objektu – nutno doložit zánik užívacího práva a neužívání objektu (písemná forma – nájemní smlouva, ústní forma – prohlášení vlastníka)

Rodné číslo – vymezení pojmu

- Identifikátor FO (ÚS 673/02) – evidenční a identifikační charakter
- 10 místné číslo dělitelné 11 beze zbytku (před 1. 1. 1954 9 míst a 3 místná koncovka)

Rodné číslo - složení

- První dvojčíslí – poslední dvě čísla roku narození
- Druhé dvojčíslí – měsíc narození (u žen zvýšeno o 50) – pokud vyčerpáno tak o 70, u mužů o 20
- Třetí dvojčíslí – den narození
- Koncovka – čtyřmístná – rozlišení obyvatel narozených ve stejný den

Rodné číslo - držitelé

- Přidělováno každé FO narozené na území ČR (matriční úřad)
- Nezrušitelné osvojení (matriční úřad)
- Povolení k pobytu u cizinců (Policie ČR nebo MV)
- Udělení azylu (Policie ČR nebo MV)

Rodná čísla

- Centrální registr – tvorba, přidělování a ověřování
- Vede MV

Doklad o přidělení

- Rodný list, oddací list a úmrtní list
- Doklad vydaný výdejovým místem
- Občanský průkaz
- Cestovní doklad (pokud zde rodné číslo je)
- Průkaz o povolení k pobytu cizince nebo azylanta

Nakládání s rodnými čísly

- Užívání a rozhodování o využití je v rukou pouze FO
- Využívání jen se souhlasem nositele
- Identifikaci rodným číslem musí ukládat zákon, jinak ji nelze požadovat

Správní delikty

- Neoprávněné nakládání s rodnými čísly a neoprávněné využívání rodných čísel
- Pokuta až do výše 10 mil. Kč

Státní občanství

- Definice:
- Časově trvalý, místně neomezený právní vztah mezi fyzickou osobou a státem
- Obsahem jsou práva a povinnosti (diplomatická ochrana, právo pobytu, povinnost dodržovat zákony, povinnost věrnosti apod.)

Státní občanství

- Čl. 12 Ústavy (nikdo nemůže být zbaven SO proti své vůli)
- Zák. č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství

Nabývání

- 1. narozením (ius sanguinis)
- 2. osvojením
- 3. určením otcovství
- 4. nalezením
- 5. prohlášením
- 6. udělením

Udělení

- Zvláštní forma správního řízení (zák. č. 500/2004 Sb.)
- Rozhoduje MV (odbor státního občanství a matrik) na žádost ve lhůtě 90 dnů
- Institut správního uvážení (na udělení není právní nárok)

Podmínky

- Trvalý pobyt po dobu 5 let
- Vyvázání se z dosavadního SO svazku
- Trestní bezúhonnost (5 let)
- Znalost českého jazyka
- Plnění povinností plynoucích z VZP, SZ, důchodové pojištění, daně, poplatky, odvody

Udělení

- SO se nabývá okamžikem složení slibu (není vázáno na právní moc rozhodnutí, to se zde nevydává)
- Vydává se Listina o udělení SO

Opravné prostředky

- 1. rozklad
- 2. žaloba
- 3. kasační stížnost

Pozbývání

- Ex lege – nabytím jiného státního občanství s výjimkou narození a uzavření manželství
- Vzdáním se na zastupitelském úřadě (nutno mít dvojí SO)

